

Examen HAVO 2012

tijdvak 2
dinsdag 19 juni
13.30 - 16.00 uur

Duits

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 40 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 47 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.
Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Duits antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Diplomierte Helferinnen fürs Diplom

Lees bij de volgende opgave eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

- 1p **1** In de tekst is onderstaande alinea weggelaten.
Op welke plaats in de tekst past deze alinea?

“Auch das ist an diesem Vormittag im Gästehaus des Studentenwerks ein Thema, genauso wie der erstaunliche Unterschied zwischen der lautstarken öffentlichen Forderung nach mehr Kinderbetreuung und dem Honorar für die Tagesmütter.”

Noteer de letter van de plaats waarop deze alinea past.

- 1p **2** Was geht aus dem 3. Absatz über die „Uni-Eltern“ hervor?
- A** Sie dürfen in Zukunft weniger arbeiten, damit sie sich mehr um die Erziehung ihrer Kinder kümmern können.
 - B** Sie können sich, dank professioneller Tagesmütter, besser auf ihre Arbeit konzentrieren.
 - C** Sie sind von diplomierten Tagesmüttern in Sachen Kindererziehung ausgebildet worden.

- 1p **3** Warum will die Universität dem 3. Absatz nach familienfreundlich sein?
- A** Die Uni möchte das Grundrecht von Frauen auf Kinderbetreuung respektieren.
 - B** Immer mehr Studentinnen bekommen schon Kinder während ihres Studiums.
 - C** Je mehr Frauen an der Uni arbeiten, umso höher sind die Einnahmen der Uni.

“Kein Wunder ... gleichzeitig aufzunehmen.” (alinea 4)

- 1p **4** Warum kan zij zich dat voorstellen?

- 1p **5** Welcher Werbespruch würde dem 5. Absatz nach zum Elternservicebüro passen?
- A** Ab Alter drei sind wir für Sie dabei!
 - B** Für Ihren Nachwuchs gibt's garantiert einen Platz!
 - C** Pflege und Nachhilfe in einem!
 - D** Versorgung rund um die Uhr!

- 1p **6** Welche Aussage stimmt mit dem 6. Absatz überein?
- A** Das Kinderbetreuungsangebot soll auch für Säuglinge gelten.
 - B** Es gibt immer mehr Studenten, die nebenbei als Tagesmutter arbeiten.
 - C** Unter den Kinderbetreuungsbüros ist die Konkurrenz groß.

- 1p 7 Kun je volgens de tekst in het kader gebruik maken van de opvang als je niet aan de universiteit werkt of studeert?
Antwoord met 'ja' of 'nee' **en** geef een toelichting.

Tekst 2 Ernährungstipp

- 2p 8 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de tekst.
- 1 Alle appelrassen zijn geschikt voor de productie van appelsap.
 - 2 Bepaalde stoffen uit appelsap worden gebruikt bij de productie van medicijnen.
 - 3 Polyfenolen beschermen tegen verschillende ziektes.
 - 4 Troebele appelsap is gezonder dan heldere appelsap.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'wel' of 'niet'.

Tekst 3 Wie kontaktfreudig ist Zebrafrosch@gmx.de?

- 1p 9 Der Autor des Textes findet die Ergebnisse der im Text erwähnten Studie
- A beunruhigend.
 - B erstaunlich.
 - C lächerlich.
 - D nichtssagend.

Tekst 4 Das elektronische Schaf

- 1p 10 Der 1. Absatz wird gekennzeichnet durch den Gebrauch von
- A Abstraktionen.
 - B Gegensätzen.
 - C Vergleichen.
- “er versucht es sogar ab und an mit einem Ausbruch” (alinea 1)
- 1p 11 Kan de robot volgens de tekst **echt** ontsnappen?
Antwoord met 'ja' of 'nee' **en** citeer de eerst twee woorden van de zin waaruit dat blijkt.
- 1p 12 Welche Wortgruppe aus dem 3. Absatz bezieht sich **nicht** auf den Robomow RM400?
- A „das eigensinnige Elektro-Schaf“
 - B „unsere selbstständige Maschine“
 - C „manch konventionellem Elektro-Gartengerät“

Tekst 5 Rettet den Königspinguin!

- 1p 13 Welche Ergänzung passt in die Lücke in Zeile 11?
- A erstarren
 - B ersticken
 - C überhitzen
 - D überwintern
 - E verhungern
 - F vertrocknen
- „Überlebenschancen der Königspinguine“ (Zeile 26-27)
- 1p 14 Was wird im 3. Absatz darüber gesagt?
- Die Überlebenschancen dieser Pinguine sind gering, weil
- A die Anzahl ihrer natürlichen Feinde zunimmt.
 - B es in den Kolonien Platzmangel gibt.
 - C ihre Fruchtbarkeit immer mehr abnimmt.
 - D sie wenig Jungtiere großziehen können.
- „Die Jungvögel ... ihren Fettreserven.“ (regel 64-67)
- 1p 15 Waarom krijgen de jonge pinguïns in die periode niets te eten en moeten ze dan dus op hun vetreserves teren?
- „wenn überhaupt“ (Zeile 74)
- 1p 16 Was drücken diese Worte aus?
- A Enttäuschung.
 - B Kritik.
 - C Spott.
 - D Vorbehalt.
- 1p 17 Welche Ergänzung passt in die Lücke in Zeile 76?
- A Fruchtbarkeit
 - B Mobilität
 - C Nahrung

Tekst 6 Kaffeetrinkerinnen leben länger

- 2p 18 Geef van elk van de onderstaande beweringen aan of deze juist of onjuist is volgens de tekst.
- 1 De factor koffiedrinken in combinatie met roken en overgewicht moet nog worden onderzocht.
 - 2 De kans vroegtijdig te sterven aan hart- en vaatziekten is bij vrouwen die twee à drie koppen koffie per dag drinken lager dan bij vrouwen die minder of geen koffie drinken.
 - 3 Eén op de vier vrouwelijke studenten blijkt weinig of geen koffie te drinken.
 - 4 Er blijkt bij mannen geen relatie te bestaan tussen koffiedrinken en hun gezondheid.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.

Tekst 7 Krach am Meeresgrund

- 1p 19 „Unter Wasser ... zu hören.“ (Zeile 6-7) ist in Bezug auf den vorhergehenden Satz
- A eine Erklärung.
 - B eine Schlussfolgerung.
 - C eine Steigerung.

- 1p 20 „Aber da ... Gesetzgeber hin“ (Zeile 13-14) Was spricht aus diesen Worten?
- A Kritik.
 - B Verwunderung.
 - C Zweifel.

- 1p 21 Was wird im 3. Absatz deutlich?
- A Aktivitäten von Naturfreunden können auch nachteilige Nebenwirkungen haben.
 - B Flugzeuggeräusche sind auch unter Wasser deutlich zu hören.
 - C Für große Schiffe will man in nächster Zukunft leisere Motoren entwickeln.
 - D Über die erlaubten Tonhöhen unter Wasser gibt es unterschiedliche Abkommen.

- 1p 22 „Allerdings mit ... den Tieren.“ (Zeile 44-48) ist in Bezug auf den vorhergehenden Satz
- A eine Einschränkung.
 - B eine Schlussfolgerung.
 - C eine Zusammenfassung.

De mens maakt volgens alinea 5 onder water gebruik van diverse apparaten die geluidsoverlast veroorzaken.

- 2p 23 Voor welke **twee** doelen worden deze apparaten ingezet?

- 1p 24 Welche Ergänzung passt in die Lücke in Zeile 66?
- A Alternativen für
 - B Beweise für
 - C Proteste gegen
 - D Schutz gegen

- 2p 25 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met alinea 7 en 8.

- 1 Door lawaai ondervinden walvissen problemen bij het zoeken naar voedsel.
- 2 Door lawaai wordt de communicatie tussen walvissen en vissen verstoord.
- 3 Men vermoedt dat geluidsoverlast een rol speelt bij het aanspoelen van walvissen.
- 4 Walvissafari's worden in de toekomst verboden.

Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'wel' of 'niet'.

Tekst 8 Warum schmecken die Kirschen in Nachbars Garten besser?

- 1p **26** Welche Ergänzung passt in die Lücke?
- A bedeckt
 - B bremst
 - C ignoriert
 - D kritisiert
 - E verstärkt
- 1p **27** Was könnte der Mensch dem Text nach gegen Neid und Frust machen?
- A Den eigenen gesellschaftlichen Status verbessern.
 - B Diese inneren Regungen unterdrücken.
 - C Einen Verhaltenstherapeuten konsultieren.
 - D Sich mit einer vielseitigen Arbeit befassen.

Tekst 9 Psychologen beraten Eltern im Internet

- 2p **28** Geef van elk van de onderstaande beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de alinea's 1 en 2.
- 1 Bernhard Bueb vindt dat veel ouders bij de opvoeding van hun kinderen in gebreke blijven.
 - 2 'Claudia1' klaagt over de geringe inzet van haar partner bij de opvoeding van de kinderen.
 - 3 Het aantal ouders met opvoedproblemen neemt steeds meer toe.
 - 4 Veel ouders vinden het moeilijk deskundigen om advies te vragen op het gebied van de opvoeding.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'wel' of 'niet'.
- „Erziehungsprobleme hat man nicht.“ (Zeile 13)
- 1p **29** Welche Emotion der Eltern steckt dahinter?
- A Erstaunen.
 - B Scham.
 - C Vertrauen.
 - D Verwirrung.
- 1p **30** Welche Art von Hilfe wird Eltern dem 4. Absatz nach **nicht** geboten?
- A Erziehungshilfe im Internet.
 - B Finanzielle Hilfe vom Bundesland.
 - C Hilfe von Schicksalsgenossen.
 - D Persönliche Hilfe in ihrem Wohnort.

- 1p 31 „Viele Eltern ... eigener Interessen.“ (Zeile 31-33) ist in Bezug auf den vorangehenden Teil des 5. Absatzes eine
- A Erklärung.
 - B Konkretisierung.
 - C Schlussfolgerung.
 - D Zusammenfassung.

Tekst 10 Orientierung?

- In de tekst beschrijft een leerling vier beroepsoriëntatiedagen.
- 2p 32 Welke omschrijving past bij welke dag?
- a De leerling heeft de gelegenheid praktijkervaringen te vergelijken.
 - b De leerling krijgt een te optimistisch beeld van een bepaalde opleiding voorgespiegeld.
 - c De leerling krijgt goede carrièremogelijkheden voorgespiegeld.
 - d De leerling maakt kennis met de voordelen van een oriënterend studiejaar.
 - e De leerling raakt geïnteresseerd in de mogelijkheden van de combinatie studie en praktijkopleiding.
 - f De leerling weet in ieder geval wat hij niet wil.
- Noteer steeds het nummer van de dag, gevolgd door de letter van de omschrijving.
- Je mag elke omschrijving maar één keer gebruiken en je houdt twee omschrijvingen over.
- Der Titel des Textes lautet „Orientierung?“.
- 1p 33 Welches der folgenden Sprichwörter wäre **nicht** geeignet als möglicher Titel für diesen Text?
- A Einbildung ist auch eine Bildung!
 - B Guter Rat ist teuer!
 - C Viel Geschrei und wenig Wolle!
 - D Vom Regen in die Traufe!

Tekst 11 Der Milchmann bringt Stoff

- “Robert Holding ... das Frühstück.” (ondertitel)
- 1p 34 Hoe maakten de klanten duidelijk dat ze cannabis wilden hebben?
- 1p 35 Welche Ergänzung passt in die Lücke in Zeile 41?
- A Schließlich
 - B Stattdessen
 - C Trotzdem

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Robert Holding handelde – volgens eigen zeggen – uit medeleven met oudere klanten. Toch was er ook sprake van enig eigenbelang.

1p **36** **Citeer** uit alinea 3 het woord/de woordgroep waaruit dat blijkt.

“Produkt ... dessen Name nicht genannt werden durfte” (regel 55-57)

In de tekst wordt het product echter met verschillende namen of omschrijvingen aangeduid, onder andere met (“B-” en “C-)Droge”.

2p **37** Noem **vier** andere zelfstandige naamwoorden uit alinea 2 en 3 waarmee dit product wordt aangeduid.

1p **38** Wie ist dem letzten Absatz nach die Meinung der Öffentlichkeit?

A Alte Leute sollten nicht zu einer Gefängnisstrafe verurteilt werden.

B Cannabis sollte als Schmerzmittel in Apotheken erhältlich sein.

C Holding sollte für seinen Handel keine strenge Strafe bekommen.

D Obwohl Holding gute Absichten hatte, sollte er seinen Handel beenden.

Lees bij de volgende opgaven eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 12 Frida-Leserbriefe

1p **39** Welke lezeressen maken duidelijk dat zij de FRIDA-website pas kort kennen?

1p **40** Welke lezeressen hebben kritiek of een verbeteringsvoorstel voor de FRIDA-website?

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.